పజిల్స్

స్వతహాగా వెంకటారావుకి అట్టే ఆలోచించడం అంటే గిట్టదు. చాలా విషయాలు అతను కొలతబద్దల లాంటి తన సిద్ధాంతాలతో అటో యిటో తేల్చేస్తూ వుంటాడు. అంచేత అన్ని డిక్షనరీల మధ్య కూచుని దారుణంగా ఆలోచిస్తున్న వెంకటారావుని చూడగా నాకు ఆశ్చర్యం కలగటంలో వింతలేదు.

"ఏమిటీ అట్టహాసం అంతా?" అని అడిగాను.

"లింక్సు లో తప్పులు రాకుండా వుండేందుకు ఎనిమిది ఎంట్రీలు పంపుతున్నాను. దీనికూడా 'ఛాయిస్' యివ్వాలంటే పదహారు పంపవలసి వస్తుంది."

తీక్షణంగా చూశాను, సుడిగుండాల వంటి ఆ చదరాల వైపు.

"ప్రయిజ్ ఎంత?" అన్నాను.

"ఎంతలే—అయిదు వేలు."

పాపం! యింతే!!

"ఆ మొత్తం అంతా నీకే వస్తుందనా నీ నమ్మకం?" అని అడిగాను.

"నా ఒక్కడికి కాకపోతే, యిద్దరికి. పోనీ, ముగ్గురికి అందాం. లేదా, నలుగురికి చూడు. నలుగురికయినా ఒక్కొక్కరికి పన్నెండువందల యాభై వస్తుంది."

నాకు పజిల్స అన్నా, థర్డ్ ఫారంలో నా చేత గుంజీలు తీయించిన మాష్టరన్నా పరమ ద్వేషం. నా చెయ్యి చూసిన ప్రతి హస్తసాముద్రికుడూ నా

చేతిలో అదృష్ట రేఖవుండనీ, సిరి ఏ నాడో ఉప్పెనలా వచ్చి పడుతుందనీ యుద్ధ సమయాలలో ఫ్రాంటియర్స్ కాపాడేటంత జాగ్రత్తగా వుండవలసిందనీ వారిస్తూ వుండేవాడు. ఇప్పుడూ హస్తసాముద్రికులు అలాగే అంటారు. కాని, మర్యాదగా బతికేందుకు పెద్దమనిషి తరహా కంటె కొంత కృత్రిమం ముఖ్యావసరమని తెలియనిఆరోజుల్లో వాళ్ళ దభాయింపుల్లో కొద్దిపాటి నిజమైనా వుండకపోతుందా అనుకునేవాణ్ని. ప్రథమంలో పజిల్స్-ముఖ్యంగా క్రాస్ వర్డ్ పజిల్స్—అంటే నాకు వుండే వెర్రివ్యామోహం కొత్తగా కాపరానికి వచ్చిన భార్య మీదకూడా ఏభర్తకీ వుండదు. సుమారు నాలుగైదు వందలరూపాయిలు ఫక్తు పజిల్స్‌కిగాను తగలేశాను. వ్రాతకి ఎంత మాత్రం అనుకూలం కాని ఒక ఫవుంటెన్ పెన్ బహుమతిగా పొందగలిగాను.

చూస్తూచూస్తూ వుండగా వెంకట్రావు, నాకు కావలసిన వాడూ, యిబ్బంది పడుతున్నప్పుడల్లా సహాయంచేసే సహృదయుడూ గోతిలోపడిపోవడం నాకు ఈషణ్మాత్రమూ మనస్కరించలేదు. పజిల్స్ జూదమని నేను అననుగాని, జూదగాడిలో వుండే పోకడలు కాంపిటేటర్‌లో పుట్టించగలిగే సామర్థ్యం వాటికి వుందని విశ్వసిస్తాను.

"వెంకట్రావ్, నువ్వు ఈధోరణిలో పడ్డావేమిటి?"

"ఏం?"

"ధనార్జనకి యిదో ఉపాయం అనుకున్నావా?"

"కాదు కాదులే!" అన్నాడు, చిరాకుగా.

అతను యింకా ఎక్కువగా చీకాకు పడతాడనీ తన ఉత్సాహానికి భంగం కలిగించినందుకు నన్నూ నా పితృదేవతలనూ మనస్సులో తిట్టుకుంటాడనీ నాకు తెలుసు. అయినా వక్రమార్గాన్ని పోబోతున్న మిత్రుణ్ణి మంచిదారిలోకి తీసుకురావడం నా విధి కాదూ!

"పజిల్సకీ, నల్లమందుకీ ఎంతో వార లేదు," అన్నాను. నా పలుకులు అతని కర్ణరంధ్రాలలోకి చొరలేదు.

"ఇదిగో, బ్రదర్, మన జీవితాన్ని నడిపేది—Guide—సహధర్మచారిణా లేక విధా? Mate or Fate. పొద్దుట్నుంచీ ఆలోచిస్తున్నాను. కాని ఆలోచన తెగడంలేదు."

'ఈ గర్భిణీస్త్రీకి ఆడపిల్ల కలగవచ్చును. తప్పితే మొగపిల్లవాడు' అని చెప్పిన జ్యోతిష్కుడిలా మాట్లాడాను. పజిల్సకి ఒక ఆకర్షణశక్తి వుంది,—దగ్గరలో వుండి తమ మీద ఏ మాత్రం అభిమానం చూపుతున్నా సరే తమలోకి లాగేసుకొని అథః పాతాళాలలోకి అణగదొక్కేస్తాయి.

వెంకట్రావుకి పావుగంటసేపు నీతులు బోధించాను. నా బాణాలన్నీ మధ్యలోనే తుత్తునియలై పోయినై. నాలో తాంత్రికశక్తి గానీ, మాంత్రికశక్తి గానీ, ఆధ్యాత్మికశక్తి గానీ, మరింకే యితరశక్తిగానీ లేకపోవడం చేతనే నా పవిత్రప్రయత్నంలో జయం పొందలేకపోయాను. ఆ రోజు ఆఫీసుకి సెలవుపెట్టి, నిరశనవ్రతదీక్ష పూనుతానని బెదిరించి, ఉపవాసం చేసి వుంటే ఫలితం ఎలా వుండేదో!

నేను వోడిపోయాను. తెలివి తేటలనూ అయిదు రూపాయలనూ జత చేసి, ఎంత తేలికగా చూసినా ఒక వెయ్యి రూపాయిల పాటి లబ్ధి అయినా పొందాలని వెంకట్రావు సంకల్పం.

"నీవు సులభంగా వెయ్యిరూపాయిలు వస్తాయని త్రికరణశుద్ధిగా నమ్ముతున్నావు కనక అయిదురూపాయిలకు ఇంకో అయిదు రూపాయిలు కలిపి పదిరూపాయిల ఎంట్రీఫీజుతో Fate, Mate కాంబినేషన్ కూడా పంపు," అని సలహా యిచ్చాను.

ఎంచేతనో, వెంకట్రావుకి నా సలహా నచ్చలేదు. నేను ఎగతాళి చేస్తున్నానేమో అనే సంశయంతో నా వంక వోరకంట చూశాడు. కాని నన్ను గురించి ఆలోచించేందుకు అతనికి వ్యవధి లేదు; Fate Mate లలో ఏదో ఒకటి తేల్చేయాలి. అవతల ఆఫీసుకి టైమవుతోంది. ఆ పజిల్‌కి క్లోజింగ్ డే కూడా ఆ రోజే!

అయిదు రూపాయిలు మాత్రమే ఖర్చుచేసి, వెయ్యిరూపాయిలు జేబులో వేసుకోవడంలోనే మొగతనమూ తన విజ్ఞానానికి తగిన ప్రతిఫలమూ వున్నాయనీ, పదిరూపాయిలు పాడుచెయ్యడం చాలా పొరబాటైన విషయమనీ వెంకట్రావు హెచ్చరించాడు. తొమ్మిది రూపాయిల వడ్డీకి షావుకార్లు స్వాతివానకి ముత్యపు చిప్పలలా ఎదురుచూస్తున్న ఈ రోజులలో, పదిరూపాయిలు మనియార్డరు చేసి వెయ్యిరూపాయిల చెక్కు (వెయ్యికి పైనే అతని లెక్క ప్రకారం) అందుకోవడం అసంగతంగా అగుపించిందతనకి. మీ కూ నా కూ

ఆ సిద్ధాంతంలో వున్న గొప్పతనం తెలియక పోవచ్చు. కాని, అది వెంకట్రావు సిద్ధాంతం సుమండీ. అయిదు రూపాయిలతో, ఎంత హీనంగా చూసినా వెయ్యి రూపాయిలు కురవాలి. పదిరూపాయిలతోనా?...'నో' 'నో' 'నో'...

చెడిపోతున్న స్నేహితుణ్ణి చూసి, జాలిపడి, చెడుగులోనిమంచి చూపిద్దామనే ఆపేక్షతో Fate Mate ల గురించి నేను కూడా ఆలోచించడం మొదలెట్టాను.

Mate అంటే సహధర్మచారిణి లాంటిది. Guide చేసేది. నడిపేది, నడిపించేది కూడాను. బాగానే వుంది. జీవితాన్ని Guide చేసేది Mate అనడంలో పొరబాటు లేదు. ఇంక Fate. ఈ జీవితం అంతా Fate కాక మరింకేమిటి? నేను ఈ కథ వ్రాయడం, మీరిది చదవడం, 'రాత్రి ఒంటిగంట దాకా ఏమిటండీ ఆ వ్రాత?' అంటూ శాంత విసుక్కోవడం, యిదంతా ఏమిటి Fate కాక? సృష్టిస్థితిలయ కారణం Fate. అంచేత మన జీవితాన్ని Guide చేసేది కూడాను Fate!

ఆలోచించాం. చాలా సేపు ఆలోచించాం. సోదహారణాలతో సహా వేదాంతదృష్టితో వీక్షించాం. సాంసారిక దృష్టితో పరీక్షించాం. చెట్టు ముందా, విత్తు ముందా?

కాని, ఏది ముందో తేల్చెయ్యాలి. వెంకట్రావు సిద్ధాంతాల ప్రకారం ఒకటి ముందూ, రెండోది తరవాతా అయి వుండాలి. పరీక్ష ఫేలయిన కుర్రాళ్ళ

మొహంలా ఏ విషయమూ క్వొశ్చన్ మార్కుతో వుండడం అతను సహించలేడు.

'దొర-దొంగ' ఆటలో మాదిరిగా రెండు కాగితం ముక్కలమీద ఆ రెండుమాటలూ వ్రాశాం. ఎగరేశాం. తియ్యగానే Mate వచ్చింది. మళ్ళీ రెండుసార్లు చూశాం. తతిమ్మా రెండుసార్లూ Fate వచ్చింది. మెజారిటీ - ఎక్కడయినా అంతే కాదూ! Fate అని కూపనుమీద వ్రాస్తున్నప్పుడు గడియారం టంగుటంగు మంటూ పదిగంటలు కొట్టింది. విజయసూచకమో, మూఢనమ్మకమో ?

కాంపిటీషన్ మేనేజరు సీల్డు కూపను ప్రచురితమయింది. వెంకట్రావుపంపిన ఎనిమిది ఎంట్రీలలోనూ ఒక ఎంట్రీలో ఒకే ఒక తప్పువుంది. గడియారం జయధ్వానాన్ని సూచిస్తుందని అపోహ జెందాడుగాని Mate అని కాంపిటీషన్ మేనేజరు జవాబుల్లో ఉంది.

ఈ Fate Mate ల విషయంలో యిద్దరం గుద్దులాడుకున్నాం. "నేను Mate వ్రాయమంటే, నువ్వే Fate వ్రాయమన్నావు," అన్నాడతను.

నాది పొరబాటయినా, అతనిది పొరబాటయినా, అతని Fate అలాఉంది. అయిదువేల రూపాయిల యోగ్యత లేకపోయింది.

ప్రయిజ్ లిస్టు వచ్చింది. వెంకట్రావు పేరు కూడా వుంది. 'ఆల్ కరెక్ట్'గా ఒక మిస్ పంపించింది. ఆమెకి అయిదు వేలూపోగా, ఒకతప్పువారు పదముగ్గురు ఉన్నారు. ఒక్కొక్కరికి రూ 73-15-7 వచ్చింది.

ప్రయిజ్ లిస్టులో వెంకట్రావు పేరు చూచినపుడు

నాకు అసూయకలగకపోలేదు. పజిల్స్‌లో ఎంతమాత్రం అనుభవమూలేని వెంకట్రావు మొట్టమొదటి సారి సుమారు డెబ్బయినాలుగు రూపాయలు సంపాయించ గలిగితే, యింతో అంతో అనుభవం వున్నవాణ్ణి, ఆ సాధక బాధకాలు అనుభవించిన వాణ్ణి అయిన నేను...

అంకగణితం—అదే అరిథ్ మెటిక్-యిక్కడ ఫేలవుతుంది — ఆ విషయం నేనూ ఒప్పుకుంటాను. ఇలాటి అసూయలు పొడసూపితే, వెంకట్రావు సిద్ధాంతరీత్యా వాటిని బైటికి పొసగనియ్యకుండాచేసి, మనస్సులోనే కప్పెడుతూ వుండాలి. వెంకట్రావు జయం నాదే అన్నట్లుగా ఎంతో నేర్పుతో నటించగలిగాను.

అతని ఆకస్మికజయాన్నీ, అదృష్టాన్నీ శాంతాదేవితో చెప్పగా, ఆమె మొహం అంతా కళ్లు చేసుకొని, "అయితే వుండండి-యివ్వాళ నుంచీ నేనూ మొదలెడ్తాను, పజిల్స సాల్వ్ చెయ్యడం," అంది.

నా గుండెలలో రాయి పడింది. 'కీ' యిచ్చి వదిలి పెడ్తే తనంతట తానే తిరిగే స్ప్రింగ్ మోటారు లాంటిది శాంతదేవి.

"శాంతా, స్కూలుఫైనలు పాసయినంత మాత్రాన పజిల్స సాల్వ్ చెయ్య గలనానీ నమ్మక ?"

నా అర్ధాంగి ధరించిన తెల్లచీరెకీ ఆమె మొహానికీ ఎంతో తేడా కన్పించలేదు.

"ఏం. బి. ఎ. పాసయితే గాని పజిల్స సాల్వ్ చెయ్యలేనా ?"

"హృదయ వికాసమూ, శాస్త్రపరిచయమూ, ప్రపంచజ్ఞానమూ............"

"ఏమిటవన్నీ! ఎందుకలా ఏకరువు పెడుతున్నారూ?"

"అవన్నీ వుండాలి."

"పజిల్స్ సాల్వ్ చేసేందుకా?"

"అవును."

"వెంకట్రావుకి యివన్నీ ఉన్నాయా!"

"ఊఁ."

శాంతాదేవి ఒక్కమారు దీర్ఘంగా ఆలోచించి, బూజు పట్టిన దూలాలవైపూ, చీమలు పాకుతూన్న గోడలవైపూ చూస్తూ, "ఏమండీ మీరు పజిల్స్ సాల్వ్ చెయ్యగలరూ?" అని అడిగింది.

"ఊఁ" అన్నాను, డంభాచారిలా. అంతటితో వూరుకోక నా అనుభవాలన్నీ ఆమె వీనులకి విందు గొలిపేటట్లు నివేదించాను.

నా లెక్చరంతా, కాలేజీగరల్ వలె కాక ఎంతో శ్రద్ధగా విని, "అయితే, నేను సాల్వ్ చెయ్యగలను,— అవసరమైనపుడు మీ సహాయం వుంటుంది కాదూ!"

ఆకాశం విరిగి నెత్తిని పడ్డట్టయింది.

స్త్రీ విద్య వల్ల కలిగే చిక్కులు యిప్పుడిప్పుడు తెలుస్తూన్నాయి. శాంతాదేవిని వాళ్లవాళ్లు మెట్రిక్యులేషన్ వరకూ చదివించడం పొరబాటేమో అని ఒక క్షణకాలం సంశయించాను. కాని, యిదంతా స్టేషన్‌కి ఆలస్యంగా వచ్చి తప్పిపోయిన రైలు కోసం విచారించడం లాంటిది.

“శాంతా, నువ్వు ఈ అఖాతంలో పడకు. పజిల్స్ నీ బుర్రని పాడుచేస్తాయి. అసలే నీది మైమరపు స్వభావం. పజిల్స్ సాల్వ్ చెయ్యడం ప్రారంభించావంటే, కారియర్ భోజనం మనకి ప్రాప్తమవుతుంది.”

“మరీ చోద్యంగా చెప్తారు—మొదటి ప్రయిజ్ ఎవరికి వచ్చిందన్నారూ - మిస్ అలివేణికా? ఈ మారు శాంతా దేవికేమో!”

వ్యవహారం అప్పుడే ముదిరిపోతోంది. వెంకట్రావు నా మాట వినక చెడిపోయాడు. చెడిపోయినా రూ 73-15-7 వచ్చాయి. కాని, నాకు గాని నా సహధర్మ చారిణికి గాని అలాటి అదృష్టం వుందని అనుకోను.

భార్యని వొప్పించి తన దారికి తీసుకు రాగలిగిన సామర్థ్యం భర్తలో లేని సందర్భంలో, అతనే ఆమె యిష్టాన్ని అనుసరించి ప్రవర్తించడం శ్రేయస్కరం. ఈ విషయం వెంకట్రావూ వొప్పుకుంటాడు. నేను చేసింది కూడా అంతే!

ఒక నెల గడిచింది. అంటువ్యాధిలా నాలో కూడా అంకురించింది ఈ బాధ. ముగ్గురం ఒక కూటంలా తయారయాం. ఆఫీసు నుంచి రాగానే నేనూ, వెంకట్రావూ, శాంతా వాదప్రతివాదాలు సల్పుతూ వుండేవాళ్ళం. తరుచూ యిద్దరం ఒకవైపూ మూడో వారు యింకోవైపూ అవుతూ వుండేవాళ్ళం. కాని, ఏ ఒక్కమారూ మేంముగ్గురం ఏకీభవించినట్లు నాకుజ్ఞాపకంలేదు.

ఇద్దరం ఏకీభవిస్తే తప్పనిసరిగా భేదం పొడసూపేది. నేనూ, వెంకట్రావూ ఒక పక్షమై శాంతని వేరు

చేశామూ, ఆ రోజున ఎంత లేదన్నా రెండు గాజుకప్పులయినా బద్దలవుతాయన్న విషయం అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకో గలిగాను. అయిదున్నరనుంచి రాత్రి ఎనిమిదిన్నరదాకా వాదించుకునేవాళ్ళం.

Sight Light Night ల గురించి వాదించుకొన్న రోజున ముగ్గురివీ మూడు అభిప్రాయాలయిపోయినై. కాంపిటీషన్ మేనేజరు 'క్లూ' కి తెలుగు: 'మానవుడు యిది లేకపోతే జీవించడం దుర్భరం.'

ఏది? Sight Night Light లలో ఏది? Sight అంటే దృష్టి. Light అంటే వెలుగు. Night అంటే నిశీథం. ఈ మానవుడు మానవుడిలా బతికేందుకు ఆ మూడూ అవసరమే నంటారు మీరు. కాని, ఆ కాంపిటీషన్ మేనేజరు ఒప్పుకోడు; తను యిచ్చిన 'క్లూ'కి ఈ మూడింటిలోనూ ఏదో ఒకటి మాత్రమే సరి అయిన జవాబంటాడు.

నేను 'దృష్టి' అన్నాను. శాంత 'వెలుగు' అంది. వెంకట్రావు 'నిశీథం' అన్నాడు. ఈ విషయమై మేము ఎంత ఘాటుగా చర్చ జరిపామంటే మా పక్కింట్లో కాపరం వుంటున్న అయ్యరుగారు మా యింట్లో ఏదో గలాటా జరుగుతోందని పొగాకు నములుతూ పరామర్శించేందుకు వచ్చాడు.

అయ్యరుగారు వెళ్ళిపోయిన తర్వాత "మీ కంఠం కంచుగంటలా మోగుతోంది. కొంచెం నెమ్మదిగా మాట్లాడండి," అని శాంత నన్ను వారించింది, వెంకట్రావుని ఏమీ అనలేక.

మళ్ళీ వాదప్రతివాదాలలోకి దిగాం.

"నిశీథం తప్పు అయితే, యిక నుంచి పజిల్స్ సాల్వ్ చెయ్యడమే మానేస్తాను," అంటూ వెంకట్రావు ప్రతిజ్ఞ చేశాడు.

"వెలుగు తప్పు అయితే, నేనూ అంతే!" అంటూ శాంత మారుప్రతిజ్ఞ ఉత్తరక్షణంలో చేసింది.

నేను మాత్రం ఏమీ చెయ్యలేదు. చెయ్యలేక పోయాను. కాఫీ మానేస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేసి, ఆ ప్రతిజ్ఞ నిలుపుకోలేకపోయినప్పటినుంచీ, యింక ప్రతిజ్ఞలు చెయ్యకూడదని ప్రతిజ్ఞ పట్టాను. ఇద్దరూ నన్ను జడ్జీగా ఎన్నుకున్నారు. జీవితంలో నిజంగా ఏ సబ్ జడ్జినో జిల్లా జడ్జినో అయే యోగ్యత లేకపోయినా, ఈ విధంగా జడ్జిని అయానని అనిపించుకున్నాను.

శాంతాదేవి పజిల్స్ అకౌంటు వేరే 'మెయిన్టెయిన్' చేస్తోంది. ఇప్పటికి రూ 19–11–0 ఖర్చు అయింది, రాబడి సున్న. అరసున్నా అయినా కాదు—నిండు సున్నే!

పాపం! వెంకట్రావు వోడిపోయాడు. శాంతాదేవి నెగ్గింది. 'వెలుగు' రైటయింది. అనన్యసామాన్యమైన ఆమె విజయాన్ని నిజంగా సీసమాలికలోనే పొగడాలి గాని, ఈ వ్యావహారిక భాషలో వ్రాయడం అంత శావ్యంకాదు. ఆడదానితో పోటీపడి వోడిపోయినందుకు వెంకట్రావు మనస్సులో చిన్నబుచ్చుకున్నా, పైకిమాత్రం గంభీరంగానే ప్రవర్తించాడు. 'స్పోర్ట్స్‌మాన్' లా

పజిల్స్ సాల్వ్ చెయ్యడం మానేశాడు. శాంతాదేవికి మాత్రం పజిల్స్ మీద ఆసక్తి దినదినాభివృద్ధి జెందింది.

పజిల్స్‌లో తప్పులు వస్తున్న కొద్దీ, అదృష్ట హీనుణ్ణి అనే నిరాశా, డబ్బు నిష్కారణంగా వ్యయమవుతోందే అనే దిగులూ నాలో ఎక్కువ కాగా, శాంతకి ఆశా, ఉత్సాహమూ అపరిమితమయిపోతూ వుండేవి. మొదటి బహుమానం తనకే వచ్చినట్లు ఆమె అప్పుడప్పుడు సరదాగా కలలుకూడా కంటూ వుండేది. ఆస్వప్నసుఖాన్ని వర్ణిస్తూ మర్నాటి ఉదయం నాకు విపులంగా చెప్పేది. అలా ఆరునెలలు గడిచినై.

ఒక శుక్రవారం ఉదయం వెంకట్రావు దగ్గిరికి పదిరూపాయిల చేబదులు అడగడానికి వెళ్ళాను. అతను లెఖ్ఖ చేతిలో పెట్టి, "ఏం, బ్రదర్, పజిల్స ఇంకా మానెయ్యలేదూ?" అని అడిగాడు.

"లేదు."

"ఇప్పటికి ఎంత ఖర్చయింది?"

"'పెద్దకాగితం' దాటుతుంది."

"కోడలికి బుద్ధి చెప్పిన అత్తగారి లాగు ప్రవర్తిస్తున్నావే!"

"ఏం చేస్తాం! బెటర్ హాఫ్ (Bstter-half) మాట తోసేస్తే, బిట్టర్ హాఫ్ (Bitter-half) అయి పూరుకుంటుంది. అంచేత ఏమీ పాలుపోకుండా వుంది."

"నేను చెప్పినట్లు చేస్తావూ?"

"ఊఁ, అంత కంటేనా?"

"ప్రతినెలా ఆరో ఎనిమిదో ఈ పజిల్స్‌కని నిర్దేశించు. అంతకి ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టకు."

"నేనేంచెయ్యగలనోయ్! శాంతని వొప్పించాలి."

"పద—మనమిద్దరం కలిసి వొప్పిద్దాం."

మా యింటి దగ్గిర వెంకట్రావు బాతాఖానీ ప్రారంభించాడు. 1930 లోని 'వరల్డు డిప్రెషన్' తో మొదలెట్టి, మా యింట్లో 'ఎకనమిక్ డిప్రెషన్' కలుగుజేస్తున్న పజిల్స్ దాకా వచ్చాడు.

"ఆర్థికదుస్థితి యిలా వున్న రోజులలో, ఏమండీ శాంతాదేవిగారూ, మీరు పజిల్స్ కని ప్రతి నెలా సుమారు పాతిక రూపాయిలు........."

వెంకట్రావుకి వాక్యం ఎలా పూర్తి చెయ్యాలో తెలియలేదు. శాంతాదేవి ప్రబంధకన్యలా కనుకొలకుల్లోనుంచి నా వంక చూస్తూ నవ్వింది.

"అవును, శాంతా, పజిల్స్‌కి మనం అంత తగలెయ్యకూడదు," అన్నాను, మిత్రుడి భుజం మీద ఆనుకుంటూ.

శాంత వెంకట్రావుని వుద్దేశించి అంది. "ఏమండీ, మీ మిత్రులు అంత తగలెయ్యకూడ దంటారు—కొంత తగలెయ్యవచ్చుననా వారి ఉద్దేశం?"

"తగలెయ్యడం ఎంతమాత్రం మంచిది కాదు... కాని పజిల్స్‌కని ప్రతినెలా ఏ ఆరో, ఎనిమిదో..."

"Calculative," అంటూ శాంత చిలిపితనంగా చిరునవ్వు నవ్వింది.

సహాయాన్ని అర్థిస్తున్నట్లుగా వెంకట్రావు నా కళ్ళల్లోకి చూశాడు.

ఇద్దరమూ కలిసి అతికష్టం మీద ఆమె ప్రతి నెలా పదిరూపాయిలు మాత్రమే పజిల్స్‌కి గాను ఖర్చు పెట్టేటట్లు అంగీకరింప జేశాం.

ఇప్పటికి నూటనలభై రెండు రూపాయిలు ఖర్చయాయి. నేను పజిల్ ప్రపంచం నుంచి పింఛినీ పుచ్చుకున్నాను. శాంత కూడా ఒక ప్రైజుని ఫవుంటెన్ పెన్ సంపాయించింది.

ఏనాడో ఒకనాడు, అనుకోకుండానే, ఆకస్మికంగా కొన్ని వేలరూపాయిలు వస్తాయని శాంత మనఃపూర్తిగా నమ్ముతుంది.

"ఏం?—వస్తే రావచ్చును," అంటాడు వెంకట్రావు, నన్ను వోదారుస్తూ.

కాని, నేను మాత్రం శాంతాదేవి చేతిలో అదృష్టరేఖ వున్నా, ధనలాభం కలుగుతుందని నమ్మలేను; కలగదని నిరాశ పొందలేను......పజిల్.........అలాగే అన్నీ పజిల్స్...

రచన: డిసెంబరు 39—ముద్రణ: 'భారతి', జూన్ 40